

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2025/2026**

Stopień trzeci

model odpowiedzi i schemat oceniania

Uwagi:

W odpowiedziach do zadań otwartych podano przykładowe odpowiedzi. Zalicza się każdą logiczną i poprawną merytorycznie odpowiedź, która jest zgodna z poleceniem do zadania.

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Pkt.	Kryteria zaliczenia
1	Poprawne zaznaczenie na mapie obszarów / obiektów	0-5	a) 1p. za poprawne zaznaczenie b) 1p. za poprawne zaznaczenie c) 1p. za poprawne zaznaczenie d) 2p. za 5-6 poprawnie wpisanych liter 1p. za 3-4 poprawnie wpisane litery 0p. za odpowiedź, która nie spełnia w/w kryteriów
2	Np.: Noce polarne nie występują, ponieważ obszar na mapie nie znajduje się w podbiegunowych strefach oświetlenia Ziemi, w których te zjawiska mogą wystąpić.	0-1	1p. za poprawny wpis odnoszący się do oświetlenia Ziemi / stref oświetlenia Ziemi 0p. za odpowiedź, która nie spełnia w/w kryteriów
3	a) kolejno: 1 – tajgi 2 – lasu równikowego / deszczowego 3 – sawanny 4 – tundry b) tajgi i tundry	0-3	2p. za 4 poprawnie podpisane fotografie 1p. za 2-3 poprawnie podpisane fotografie 0p. za odpowiedź, która nie spełnia w/w kryteriów 1p. za obydwie nazwy
4	a) Punkty: I - Addis Abeba, II – Algier, III – Kapsztad, IV – Mbandaka, równik. Nieoznaczony pozostaje punkt na Saharze (Czad) b) 1. I i IV 2. I 3. II i III	0-4	2p. za 4 poprawne wpisy na mapie 1p. za 2-3 poprawne wpisy na mapie 0p. za odpowiedź, która nie spełnia w/w kryteriów 2p. za 4-5 poprawnych wpisów 1p. za 2-3 poprawne wpisy 0p. za odpowiedź która nie spełnia w/w kryteriów
5	a) kolejno: niskiego, wyż, kontynentu, oceanowi, suchym b) Np. Monsun przemieszcza się najpierw nad Zatoką Bengalską, tam nabiera wilgoci i dociera do wyspy jako wiatr wilgotny powodując opady.	0-4	3p. za 5 poprawnych wpisów 2p. za 3-4 poprawne wpisy 1p. za 1-2 poprawne wpisy 0p. za odpowiedź która nie spełnia w/w kryteriów 1p. za poprawne wyjaśnienie

6	a) Francja, Niemcy, Włochy, Belgia, Holandia, Luksemburg b) Wielka Brytania c) Rosja	0-4	2p. za 5-6 państw 1p. za 3-4 państwa 0p. za odpowiedź która nie spełnia w/w kryteriów <i>UWAGA: w przypadku wpisania liczby państw większej niż 6 nie można uzyskać pełnej liczby punktów za zadanie.</i> 1p. za poprawną nazwę i podpis na mapie 1p. za poprawną nazwę
7	Np.: - Wprowadzono wspólną walutę - euro (2002), która ułatwiła wymianę handlową między krajami UE - Wsparcie gospodarcze/finansowe państw, które wstąpiły do UE w XXI w. - Swoboda przemieszczania się osób - możliwość podejmowania pracy poza granicami własnego kraju, co prowadzi do wzrostu poziomu życia mieszkańców różnych krajów UE - Wsparcie finansowe budowy sieci transportowej łączącej kraje, co przyczynia się do rozwoju gospodarczego starych i nowych członków UE	0-2	po 1 p. za każdy poprawny argument
8	a) Np.: - na Białorusi występuje więcej bagien - na Białorusi występuje więcej obszarów wyżynnych - na Litwie dominują niziny, na Białorusi jest ich mniej - na Litwie występuje więcej terenów poniżej 100 m. n.p.m. b) Niemen i Wilia c) Np. Białoruś - więcej osób w wieku produkcyjnym w stosunku do ludności wieku poprodukcyjnego	0-4	po 1 p. za każdą poprawną różnicę w środowisku przyrodniczym 1p. za obydwie rzeki 1p. za wybór Białorusi i poprawne uzasadnienie, wynikające z porównania piramid wieku
9	Np.: - mniej osób w wieku produkcyjnym, co wpływa na niedobory na rynku pracy, - obciążenie systemu emerytalnego przez dużą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, - konieczność większych nakładów na ochronę zdrowia z uwagi na większy udział ludzi starszych w społeczeństwie.	0-2	po 1p. za każdą poprawnie przedstawioną konsekwencję

10	A, E, F, H	0-2	2p. za 4 poprawne oznaczenia 1p. za 2-3 poprawne oznaczenia 0p. za odpowiedź która nie spełnia w/w kryteriów
11	a) świętokrzyskie 20,1-20,9 podkarpackie 17,3-18,2 b) Np.: W rolniczym woj. świętokrzyskim osoby młode wyjeżdżają do większych ośrodków miejskich poza regionem, szukając lepiej płatnej pracy. W woj. podkarpackim duży udział uczelni wyższych oraz przemysłu wysokich technologii zachęca młodych do przyjazdu w celu nauki lub pracy. c) podlaskie	0-4	1p. za obydwie województwa 2p. za poprawną wypowiedź nawiązującą do obydwu województw 1p. za poprawną wypowiedź nawiązującą do jednego z województw 0p. za odpowiedź która nie spełnia w/w kryteriów 1p. za poprawny wpis
12	a) Kolejno: nie, tak, tak, tak b) jaguar, manat c) Np. Wylesianie niszczy kulturę rdzennych społeczności, ponieważ odbiera im źródła utrzymania, takie jak żywność, schronienie i tradycyjne leki, a także zakłóca ich dziedzictwo kulturowe i duchowe. Wylesianie prowadzi do utrąty zasobów naturalnych, a także dodatkowo podważa tradycyjny sposób życia i odporność tych społeczności. Utrata lasów zakłóca tradycyjne praktyki, które są z nim związane (rytuały, ceremonie, tradycyjne rolnictwo).	0-5	2p. za 4 poprawne wpisy w tabeli 1p. za 2-3 poprawne wpisy w tabeli 0p. za odpowiedź która nie spełnia w/w kryteriów 1p. za obydwie poprawnie rozpoznane zwierzęta 2p. za wypowiedź zawierającą dwa argumenty 1p. za wypowiedź zawierającą jeden argument 0p. za odpowiedź która nie spełnia w/w kryteriów
13	Np.: - Projekt ten wymaga bardzo dużych nakładów finansowych (Dania ok. 6,1mld \$), a kraje Amazonii nie są tak wysoko rozwinięte, aby przeznaczyć na zalesianie tak wielkich pieniędzy; - Zalesianie wymaga wykorzystania terenów wcześniej użytkowanych rolniczo; tylko kraj z nowoczesnym rolnictwem może zmniejszyć tereny rolnicze bez uszczerbku dla produkcji wystarczającej ilości żywności.	0-1	1p. za poprawny argument uzasadniający

14	Np. - tworzą centra innowacji, które napędzają wzrost ekonomiczny i społeczny - wspierają współpracę między biznesem a nauką - wspierają tworzenie innowacyjnych produktów i usług - przyciągają inwestycje, co prowadzi do bogacenia się państwa, - podnoszą poziom edukacji - pobudzają rozwój technologiczny	0-1	1p. za poprawne wyjaśnienie
15	a) ok. 45W b) koło podbiegunowe północne, 66°34'N c) południe d) poprawne zaznaczenie na mapie	0-4	1p. za poprawne zaznaczenie i odczyt długości geograficznej (granica błędu: 3 stopnie) 1p. za poprawny wpis nazwy i szerokości geograficznej 1p. za poprawny kierunek 1p. za poprawne zaznaczenie na mapie obydwu obiektów.
16	Skutki pozytywne, np.: - pojawienie się nowych terenów do zasiedlenia i zagospodarowania - możliwość wydobycia cennych surowców mineralnych Skutki negatywne, np.: - zmiana krajobrazu (zanikanie lodowców, które są atrakcją Grenlandii) - dalsza postępująca zmiana klimatu, związana z odsłonięciem terenu - zagrożenie ze strony mocarstw światowych, chcących przejąć dla siebie złoża surowców i nowe tereny	0-3	3p za 4 poprawne skutki 2p. za 3 poprawne skutki 1p. za 2 poprawne skutki 0p. za odpowiedź, która nie spełnia w/w kryteriów
17	a) woda / powierzchnie wodne Wyjaśnienie, np.: - sprzyjają efektywności turbin, ponieważ minimalizują opory wiatru b) Wielka Brytania i Holandia c) korzystne: tornado (położenie w alei tornad) niekorzystne: trzęsienia ziemi (związane z uskokiem San Andreas)	0-4	1p. za poprawny wpis 1p. za poprawne wyjaśnienie 1p. za obydwa państwa 1p. za obydwa geozagrożenia
18	1c, 2b, 3d	0-3	Po 1p. za każdy poprawny wybór dokończenia zdania.

19	a) Indonezja, Malezja, Brunei b) ssaki naczelne: <i>gibbon, langur, lutung, nosacz</i> ssaki pozostałe: <i>biruang</i> ptaki: <i>dzioborożec, kusytomalek, szerokodziób</i>	0-4	1p. za wszystkie państwa 3p. za 7-8 poprawnych wpisów w tabeli 2p. za 5-6 poprawnych wpisów w tabeli 1p. za 3-4 poprawne wpisy w tabeli 0p. za odpowiedź, która nie spełnia w/w kryteriów
----	--	-----	--